

**केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतर्गत (RKVY) कृषी वानिकी या उपघटक योजनेकरीता
निधी वितरीत करणेबाबत.**

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : साववि-२०२५/प्र.क्र.६७/वने-११
४ था मजला मंत्रालय (विस्तार), हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १४ जानेवारी, २०२६

वाचा :-

- १) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र. साववि-२०२३/प्र.क्र.४९/फ-११, दि.२०.१२.२०२४
- २) कृषी व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१-१५/२०२५-RKVY, दि.२१.०४.२०२५
- ३) कृषी व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१-१५/२०२५-RKVY,
दि.३०.०४.२०२५
- ४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र.असं/ कक्ष-१/सी/यो/प्र.क्र.३२/४३/२५-२६, दिनांक ०८.०५.२०२५
- ५) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन बल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचे पत्र क्र. असं/कक्ष-१/
सी/यो/प्र.क्र.३२/२६८/२५-२६, दिनांक २४.१२.२०२५

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या कृषी आणि शेतकरी कल्याण मंत्रालयाने राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतर्गत (RKVY) कृषी वानिकी (Agro Forestry) या केंद्र पुरस्कृत योजनेकरीता सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी रु.१७८०.९० लक्ष रकमेच्या वार्षिक कृती आराखऱ्यास वाचा क्र.२ मध्ये नमुद दि.२१.०४.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये मंजूरी दिली आहे. तसेच वाचा क्र.३ येथील दिनांक ३०.०४.२०२५ च्या पत्रान्वये रु.४९७.०० लक्ष इतक्या निधीला Mother Sanction प्रदान केली आहे. या अनुषंगाने राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतर्गत (IRKVY) कृषी वानिकी (Agroforestry) या उपघटक योजनेकरीता (SSCS) व आदिवासी घटक (TCS) याकरीता केंद्र व राज्य हिस्सा ६० : ४० या प्रमाणात निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतर्गत (MKVY) कृषी वानिकी (Agroforestry) या उपघटक योजनेकरीता सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरीता केंद्र शासनाने दि.३०.०४.२०२५ च्या पत्रान्वये रु.४९७.०० लक्ष इतक्या रकमेस Mother Sanction प्रदान केली आहे. त्यानुसार केंद्र हिस्स्याच्या (६०%) रु.२६७.०० लक्ष व राज्य हिस्सा (४० टक्के) रु.१७८.०० लक्ष असे एकूण रु.४४५.०० लक्ष इतका निधी अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांना वितरीत व खर्च करण्यास खालीलप्रमाणे मान्यता देण्यात येत आहे:-

कामाची बाब	वृत्त	विभाग	प्रस्तावित ठिकाणचे नाव	केंद्र हिस्सा ६०%	राज्य हिस्सा ४०%	एकुण
१	२	३	४	५	६	७
Establishment of New nurseries @ Rs.५० lakhs per nursery a) Hi-tech nurseries	अमरावती	वाशिम	वाघीखुर्द रोपवाटीका	३०.००	२०.००	५०.००
			एकुण अ	३०.००	२०.००	५०.००
b) Tissue culture lab	नागपूर	नागपूर	अंबाझारी	१२०.००	८०.००	२००.००
			एकुण ब	१२०.००	८०.००	२००.००
c) Raising of sapplings in the exisiting nursery ५.०० lakh per nursery	अमरावती	अमरावती	पिंपळखुटा रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		यवतमाळ	निळोणा रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		वाशिम	वाघीखुर्द रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
	पुणे	सांगली	कुपवाडा	३.००	२.००	५.००
		पुणे	गोणवडी	३.००	२.००	५.००
		सातारा	कोडोली रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		पुणे	तरंगवाडी रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
	नागपूर	नागपूर	वेण्णा रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		चंद्रपूर	कढोली रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		भंडारा	शिवनीबांध रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
	ठाणे	ठाणे	भराड रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		ठाणे	वाफे रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		रत्नागिरी	पूर रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
	छ.संभाजी नगर	लातूर	दापेगाव रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		बिड	चिंच गव्हाण रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		छ.संभाजी नगर	अंबाडी रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
	नाशिक	नाशिक	खंबाळे रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		अहिल्या नगर	पिंपरी अवघड रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		धुळे	शेवाडे रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
		नंदुरबार	अक्कलकुवा रोपवाटीका	३.००	२.००	५.००
			एकुण क	६०.००	४०.००	१००.००
२. Skill development and awareness campaign	नाशिक	नाशिक	मुकणे रापेवाटीकेमध्ये तयार करण्यात आलेल्या बांबू कंदाची प्रतवारी (grading) व शाखीय रोपेनिर्मिती माहिती पुस्तीका तयार करणे	१.८०	१.२०	३.००

	सर्व वृत्त	सर्व विभाग	कृषी वानिकी अंतर्गत वनकर्मचारी/ अधिकारी यांचे QPM निर्मितीबाबत प्रशिक्षण (१.५ लक्ष याप्रमाणे ६ वृत्तांकरीता रु.९.०० लक्ष)	५.४०	३.६०	९.००	
	सर्व वृत्त	सर्व विभाग	कृषी वानिकी अंतर्गत निवडक युवकांचे रोजगारभिमुख प्रशिक्षण (१.५ लक्ष याप्रमाणे ६ वृत्तांकरीता रु.९.०० लक्ष)	५.४०	३.६०	९.००	
	सर्व वृत्त	सर्व विभाग	कृषी वानिकी अंगत शेतकरी प्रशिक्षण (६ लक्ष याप्रमाणे ६ वृत्तांकरीता रु.३६.०० लक्ष)	२१.६०	१४.४०	३६.००	
	सर्व वृत्त	सर्व विभाग	कृषी वानिकी मेळावा (२.२६ लक्ष याप्रमाणे ६ वृत्तांकरीता लक्ष)	८.२६	५.३०	१३.५६	
एकुण ड			४२.४६	२८.९०	७०.५६		
५. Local Initiative - Promotion of Agroforestry	नाशिक	नाशिक	६३.५ सें.मी. * ६३.५ सें.मी. आकाराच्या पिशव्यांमध्ये arrow root drip च्या माध्यमातून १००० रोपे तयार करणे.	३.५०	२.५०	६.००	
		नाशिक	मुकणे रोपवाटीकेमध्ये विविध गवत प्रजातींचे पेड तयार करणे.	२.५०	१.७०	४.२०	
	पुणे	पुणे	गोनवडी रोपवाटीकेमध्ये गवत रोपे निर्मिती करणे.	३.९०	२.५०	६.२०	
		सातारा	कोडोली रोपवाटीकेमध्ये गवत रोपे निर्मिती करणे.	०.९२	०.६०	१.५२	
		सातारा	शिरवळ रोपवाटीकेमध्ये गवत रोपे निर्मिती करणे.	०.९२	०.६०	१.५२	
		सातारा	आसले वाई रोपवाटीकेमध्ये गवत रोपे निर्मिती करणे.	३.००	२.००	५.००	
एकुण उ			१४.५४	१.१०	२४.४४		
एकुण (अ+ब+क+ड+उ)			२६७.००	१७८.००	४४५.००		

०२. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे :-

- १) सदर योजना केंद्र शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सुचनानुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या अटी व शर्ती नुसार राबविण्यात यावी.
- २) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे केंद्र व राज्य शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावेत. योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र व राज्य शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.
- ३) योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने घावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चीत रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येतील व संदिग्धता राहणार नाही.
- ४) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.
- ५) सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत / P.W.D. मॅच्युअलचेअधिन राहून/C.V.C. तत्वानुसार / CAG च्या निर्देशानुसार / प्रचलित शासन निर्णय / नियम / परिपत्रक / तरतुदी नुसार, बजेट व कोषागार नियमावली नुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम / अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहील.
- ६) वेळोवेळी शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेला सर्व निधी पीएफएमएस (PFMS) मधील SNA SPARSH प्रणालीद्वारे वितरीत करण्याची कार्यपद्धती बंधनकारक राहील.
- ७) ज्या प्रवर्गाकरिता निधी वितरीत करण्यात आलेला आहे त्याच प्रवर्गाकरिता खर्च होईल. याची दक्षता घेण्यात यावी.

०३. सदर योजनेतर्गत होणारा खर्च खाली नमूद केलेल्या लेखाशीर्षाखाली सन २०२५-२६ च्या मंजूर अर्थसंकल्पीत निधीतून खर्ची टाकण्यात यावा.

घटक	लेखाशिर्ष	वितरीत करावयाचा निधी
१) सर्व साधारण घटक (General)	२४०६B६९९ (३१- सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर) (६०% केंद्र हिस्सा)	२१५.२०
	२४०६B७०८ (३१- सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर) (४०% राज्य हिस्सा)	१४३.४७
एकूण		३५८.६७
२) आदिवासी घटक (TCS)	२४०६B७१७ (३१- सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर) (६०% केंद्र हिस्सा)	२२.४३

	२४०६८७२६ (३१- सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर)) (४०% राज्य हिस्सा)	१४.९५
	एकूण	३७.३८
(३अनुसूचित जाती विशेष घटक (SCCS)	२४०६८७३५ (३१- सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर)) (६०% केंद्र हिस्सा)	२९.३७
	२४०६८७४४ (३१- सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर)) (४०% राज्य हिस्सा)	१९.५८
	एकूण	४८.९५
	एकंदर एकूण	४४५.००

०४. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाचे दि.०७.०४.२०२५ रोजीचे परिपत्रक तसेच वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र. विअप्र/२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दि.१७.०४.२०१५ अन्वये विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

०५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२६०९९४९८०६९५३९९९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रताप राजेंद्र सातपुते)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
२. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, पुणे.
३. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), नागपूर.
४. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) (११ वृत्त)
५. वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण (६ वृत्त)
६. विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण (सर्व जिल्हे)
७. महालेखापाल, (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१ व २, मुंबई व नागपूर
८. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई ४०० ०३२.
१०. निवासी परिक्षा लेखा अधिकारी, मुंबई.
११. वित्त विभाग, व्यय-१०, अर्थसंकल्प-०६ मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. कार्यासन अधिकारी, वने-२, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१३. कार्यासन अधिकारी, अर्थसंकल्प, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१४. उप सचिव/अवर सचिव (सर्व), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१५. निवडनस्ती वने-११.